

A túlcsordulás esztétikája: kudzu, ornamentika és testnedvek

Szerző: Szabó Eszter Sára - 2025. május 18.

Dirt Nouveau - fotó: Dobos Flóra

A *Dirt Nouveau* című kiállítás nem csupán esztétikai élmény, hanem egy összetett, testnedveken, ornamentikán és növényi metaforákon keresztül szóló, kulturális, identitásbeli és politikai reflexió is. A Kisterem Galériában bemutatott tárlat a bécsi Mai Ling kollektíva munkáján keresztül teszi láthatóvá, mit jelent női és ázsiai testként létezni a nyugati vizuális és társadalmi elvárások rendszerében. A szecesszió díszítő nyelvét a kollektíva radikálisan újraértelmezi: a túlcsordulás, a ragacsosság és az intimitás médiumává alakítja. Szabó Eszter Sára írása egyszerre érzékeny és éleslátó kalauz ebben a provokatív térben.

- Kurátorok: Kálmán Rita, Lázár Eszter
- Helyszín: **Kisterem Galéria**, 1053 Budapest, Képiró utca 6.
- Nyitvatartás: május 8. – június 13., kedd–péntek: 14.00–18.00

„Mindannyian Mai Lingek vagyunk, ezért bárki is ülne most veled szemben, ugyanúgy tudná képviselni ezt az identitást.”

„Dirt Nouveau” – Egy ragacsos szecesszió nyomában

Mi történik, ha a szecesszió nőies, finoman ívelt ornamentikáját nem virágpor, hanem egy invazív növény gyökeréből készült, fehéres, ragacsos anyag borítja be? Hogyan értelmezhető újra az ornamentika, ha az

egzotikum vágyott tárgyai ezúttal nem díszítenek, hanem ellenállnak, elkenődnek, és nem kérnek a róluk szóló történetekből? A *Dirt Nouveau* című kiállítás ezekre a kérdésekre keres választ a Kisterem Galéria egymásba nyíló tereiben, ahol a bécsi székhelyű Mai Ling művészkollektíva installációi, hangmunkái és szövegkollázsai szólnak hozzánk – egyszerre csábítóan dekoratív és nyugtalanítóan testközeli módon.

Rózsaszín fények és műsperma: az első benyomás

Ahogy belépünk a Kisterem Galériába, egy rózsaszín fényekkel megvilágított térbe csöppenünk. Burjánzó dísznövények és vakondtúrásszerű, fallikus földformák között kell utat találnunk. A padlón hömpölygő sötét talaj, a közepükbe szórt, csillogó fehér anyag, amit egy látogató „műspermának” nevez. Azonnal kizökkent a kiállítótér klasszikus elvárásrendszeréből. A háttér falain megjelenő ornamentika – kudzu-motívum szecessziós mintázatban – a néző szinte elveszik ebben a túlradó érzéki térben. A szokásostól eltérően sok az inger.

Nem csoda, ha a látogatót eleinte inkább az undor és a prűdéria feszíti, mint az esztétikai öröm. Ez azonban nem véletlen, sőt szükséges. A kollektíva szerint „sok szinten zajlik a gondolkodás”, és az elsődleges vizuális sokk talán éppen a legjobb ajtó a mélyebb jelentésrétegekhez.

A kudzu mint esztétikai és politikai metafora

A kurátorok a Mai Ling művészcsoport meghívásával egy, a bécsi Secessionban 2023-ban bemutatott munkát adaptáltak a Kisterem Galériába, illeszkedve az OFF-Biennále koncepciójához. A kiállítás fókuszában az ázsiai nők -nemcsak heteró, hanem non-bináris nők- kisebbségi tapasztalataiból kiinduló kollektív művészeti gyakorlat állt, különös hangsúllyal arra, hogyan képes a Mai Ling csoport kreatívan és ironikusan visszafordítani az ázsiai nőkhöz kötődő sztereotípiákat a többségi társadalomra.

Dirt Nouveau – fotó: Dobos Flóra

A kiállítás címében szereplő „Dirt Nouveau” a szecesszió (*Art Nouveau*) kiforgatása, nem csupán vizuálisan, de jelentésében is. A kudzu – egy Kelet-Ázsiában őshonos, a nyugati világban mára invazívként kezelt növény – több síkon válik szimbóllummá. Az ebből kivont ragacsos anyag „undora” egyszerre képez esztétikai ellenállást és örömforrást: *„Az emberek gyakran elvárják, hogy a színes bőrű emberek nyújtsanak örömet – de hogy ők is megéljék, azt nem. A kudzu e kettősséget testesíti meg: ragacsos és élvezetes, díszes és invazív – így látjuk magunkat is a nyugati társadalomban”* – fogalmazta meg a kollektíva egy interjúban.

A növény textúrája, történeti kontextusa és művészeti alkalmazása így egyszerre válik az ázsiai testek szexualizált, dehumanizált reprezentációjának kritikájává, és az öröm, intimitás, közösségi ellenállás eszközzévé.

De kik azok a Mai Lingek?

A Mai Ling művészeti kollektívát 2019-ben hozták létre Bécsben. A csoport egy olyan hálózat kialakítására törekszik, amelyet anonim tagok alkotnak, és amelyet a fluiditás jellemez. Különböző közösségi és együttműködési formákat javasolnak, ezek révén szeretnének hangot adni az áldozatoknak, és fellépni a faji diszkrimináció ellen. A kollektíva minden tagja ugyanazt a nevet viseli: a Mai Ling kollektív identitássá vált, amely tulajdonképpen egy kifordított szimbóllumként működik.

Nevük ironikus visszafordítása a rasszista és szexista sztereotípiáknak: a Mai Linget egy 1979-es német televíziós szkeccsben szereplő karaktertől kölcsönözte a kollektíva, ahol egy fehér férfi mellett egy néma „ázsiai feleség” ül. Csendes, dekoratív, szexuális fantáziák tárgya.

Mai Ling erre a képzetre adott kollektív választ. Ahogy az egyik tag fogalmazott: *„Egyetlen individuum, egyetlen ázsiai ember nem tudja képviselni egész Ázsiát... kollektívaként több hangot tudunk egyként használni.”* A *Dirt Nouveau* terében éppen ezek a hangok szólalnak meg.

„The Beautiful Alien Girl” – Egy sztereotípia videóba zárva

A harmadik térben látható a kollektíva első videó manifesztuma, a *The Beautiful Alien Girl* (2019), amely az említett archív videófelvételből, a Gerhard Polt-jelenetből indul ki. A néma, porcelánbőrű „keleti nő” itt már nem csupán eljátszott vicc: a test, a tekintet, a pozíció mind politikai. A nő egyetlen dologra alkalmas: „nem beszél vissza, és nem hallatszanak a léptei” – ahogy a videóban elhangzik. A határ itt elmosódik élő és élettelen, ember és tárgy között, szexbabák, dekorációk és „házi növényként” értelmezett testek világában találjuk magunkat.

Szinte hallani, amint Rushdie hősnője így kiált fel: *„Igazán csak azokba a kurva babákba vagy szerelmes... A világot csak lélektelen kicsinyítésben tudod kezelni [...] tele van olyan nőekkel, akik nem beszélnek vissza...”*

Ez a kollektíva erre a hangra igenis válaszol: visszanez, visszabeszél, és megmutatja, mit jelent testként egy olyan rendszerben, amely folyamatosan tárgyként akar kezelni.

Nyelv, hang, növény: a szobanövények is beszélnek

A kiállítás egyik izgalmas rétege a hanginstalláció, amely különböző nyelveken és hangszíneken szólal meg. A növényekhez társított rövid elbeszélések történelmi beszámolókat és személyes emlékeket is tartalmaznak: *„A 19. századi orientalizmus szemléletében Ázsia rendre egy ősi, túlradó, nőies, hozzáférhető és hanyatló világgént jelenik meg. A birtoklás vágya – illetve maga a birtoklás aktusa – nemcsak a vágy tárgyává teszi a másikat, hanem úgy is tekint rá, mint a világteremtés erőforrása.”*

A „dísznövény-szigetekkel” körbevett térben nem csak látunk, hallunk is. A növények (akárcsak a nők) végre megszólalnak, és személyes történeteket mesélnek.

Dirt Nouveau – fotó: Dobos Flóra

A „dísznövény-szenáriót” kiegészítő többszólamúság, lírai módon képes átadni a rasszizmus, szexizmus és bevándorló tapasztalatok kérdéseit, miközben egyéni emlékeket idéz meg a nyugatra „hozott” szobanövények kapcsán. Minden egyes történet a kertészet egzotizálás és a folyamatos kertészeti gyarmatosítás allegóriájává válik.

A téma súlyos és fontos – a mondanivalóját nem könnyű kibogozni. Ezen az a látványos megoldás sem sokat segít, hogy az alkotók rózsaszín fénybe öltöztetik a teret – szinte egy erotikus bolt atmoszféráját idézve, ahol a talajon hullámozó föld domborulatok közepébe helyezett burjánzó dísznövények közé hanyag eleganciával, szétfolyó, átlátszó, ragacsos hatású a kudzu növényből készített fehér masszát spricceltek. Ez a műspermára emlékeztető, ragacsos anyag látványa uralja a teret. Vizuálisan és

jelentésében is hangos. Bár a falon feltűnik a kudzu ornamentika szecessziós mintázata, ez szinte észrevétlenné válik a többi inger sűrűjében.

Talán nem minden réteg bomlik ki könnyen, talán a fogalmi és metaforikus túltelítettség időnként elrejti a gondolati finomságokat – de épp ezért érdemes visszatérni, újraolvasni, újraértelmezni. Mert a *Dirt Nouveau* nem egy könnyű kiállítás. Nem akar tetszeni. De nagyon akar hatni. És ha hagyjuk, meg is teszi.

Ajánlom mindenkinek, aki szeretne egy olyan térben mozogni, ahol a gyarmatosított testek visszanéznek, ahol a növények beszélnek, és ahol a ragacs nem undor, hanem közösség összetartozásának a szimbóluma.

***

RUSHDIE, Salman 2003 Fúriadüh. Budapest, Ulpius Ház.